

Datum 2022-10-21
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2022/0245
Ert diarienummer S2022/03154
Handläggare Tarja Birkoff

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Ledarhundar (Ds 2022:16)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Myndighetens synpunkter

Myndigheten för delaktighet (MFD) tillstyrker promemorians förslag till en ny lag med ett ändrat ansvar för myndighetsutövningen för ledarhundsverksamheten. Lagförslaget innebär att myndighetsutövningen ska föras över från den ideella föreningen Synskadades Riksförbund (SRF) till en förvaltningsmyndighet som regeringen bestämmer. Förslaget innebär samtidigt att samtliga uppgifter som rör ledarhundsverksamheten samlas hos en förvaltningsmyndighet, vilket utöver myndighetsutövning innefattar information, utbildning och stöd till ledarhundsekipagen, upphandling av ledarhundar och tillbehör samt tillhandahållande av veterinärvård m.m.

MFD instämmer vidare i promemorians bedömning att MFD är mest lämpad att ha det samlade ansvaret för ledarhundsverksamheten.

Myndigheten för delaktighet får ett samlat ansvar för ledarhundsverksamheten

MFD anser sig ha goda förutsättningar att ta över ansvaret för ledarhundsverksamheten. Alltsedan regeringen i budgetpropositionen för 2018 aviserade sin avsikt att samla ledarhundsverksamheten hos MFD har myndigheten arbetat med flera förberedande åtgärder med målet att säkerställa en så sömlös och friktionsfri övergång som möjligt från SRF till MFD. MFD har bland annat analyserat de praktiska, budgetära, personalpolitiska och juridiska konsekvenserna av att överföra ansvaret till myndigheten samt analyserat hur ledarhundsförarna påverkas av det överförda ansvaret. Under åren har MFD etablerat och utvecklat sina

kontakter och sin dialog med ledarhundsförare och deras intresseorganisationer samt övriga berörda aktörer, såsom syncentralerna. MFD har även löpande fört en dialog med SRF inför övertagandet för att så långt möjligt inhämta deras kunskap, erfarenheter och kompetens och ta tillvara dessa i verksamheten framgent. MFD har även aktivt involverat ledarhundsförare och berörda organisationer i arbetet med att utveckla ansökningsprocessen och tillvarata deras synpunkter på en välfungerande, rättssäker och effektiv process och på utvecklingen av det stöd som löpande kommer att erbjudas ledarhundsekipagen. Att erbjuda en effektiv, säker och transparent ansökningsprocess för dispositionsrätt till ledarhund har även varit en viktig utgångspunkt när MFD har upphandlat ett nytt ärende- och dokumenthanteringssystem för myndigheten.

Ett viktigt steg i att säkerställa kompetensöverföring till myndigheten är också den verksamhetsövergång av befintlig personal hos SRF som kommer att aktualiseras i enlighet med 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. MFD är i övrigt mycket mån om att säkerställa att det kommer att finnas erforderlig kunskap om ledarhundsverksamheten genom att utveckla olika samrådsförfaranden med berörda aktörer och intressenter samt genom arvoderad eller upphandlad kompetens. MFD ser också att den roll som myndigheten har etablerat som en sektorsövergripande främjande myndighet inom funktionshindersområdet och de kontakter och dialoger som myndigheten har med funktionshindersorganisationer samt ansvariga samhällsaktörer kommer att bidra till att utveckla ledarhundsverksamheten och möjligheten för personer med synnedbjudning att vara delaktiga på jämlika villkor i samhället.

I övrigt vill MFD lämna några få kommentarer på promemorian enligt nedan.

Återkallande av dispositionsrätt

Enligt 7 § i förslaget till ny lag om dispositionsrätt till ledarhund ska en dispositionsrätt återkallas om den som beviljats dispositionsrätten, på ett sätt som inte är tillfälligt eller oväsentligt, inte längre uppfyller kraven i 3 § 2–5 eller 5 §. MFD vill påpeka att beslutsmyndigheten i vissa fall kan ha svårt att kontrollera om villkoren för dispositionsrätt fortfarande uppfylls, främst vad avser bosättning i Sverige, varför det bör övervägas om det bör införas en skyldighet för ledarhundsförare att anmäla ändrade förhållanden till beslutsmyndigheten.

Ikraftträdande

Av promemorian framgår att den myndighet som regeringen utser till beslutsmyndighet enligt den nya lagen behöver en rimlig tid för förberedelse från det att beslut är fattat till dess att myndigheten tar över uppgifterna. Promemorians lagförslag föreslås därför träda i kraft den 1 juli 2023. Även om MFD har vidtagit flera förberedande åtgärder inför ett övertagande bedömer MFD att det behövs mer förberedelsetid för att med utgångspunkt i ett formellt beslut om övertagande kunna säkerställa en rättssäker handläggning och ta fram verkställighetsföreskrifter samt genomföra nödvändiga upphandlingar inför ett övertagande. Då det handlar om levande djur kan det även finnas faktorer som påverkar planerade leveranser av ledarhundar vilket i sin tur kan påverka kostnadsfördelningen under verksamhetsåret och därmed användningen av anslaget under nästa år. MFD anser därför att en mer lämplig tidpunkt för ikraftträdande är den 1 januari 2024.

Övergångsbestämmelser om sekretess

I promemorian föreslås en ny sekretessbestämmelse samt övergångsbestämmelser avseende sekretess som innebär att sekretess enligt nuvarande bestämmelse i 26 kap. 14 § offentlighets- och sekretesslagen fortsatt gäller för uppgifter i ärenden om tilldelning eller återtagande av dispositionsrätt till ledarhund och ärenden om tilldelning eller återtagande av ledarhund som har handlagts av SRF. Myndigheten för delaktighet tolkar det som att det är ärenden som handlagts och avslutats hos SRF som omfattas av den äldre lydelsen.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande) och tf. avdelningschef Tarja Birkoff (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

